Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

2. aprill 2020*

Eelotsusetaotlus – Teenuste osutamise vabadus – Otsene elukindlustus – Direktiiv 2002/83/EÜ – Artiklid 35 ja 36 – Taganemisõigus ja selle tähtaeg – Ebaõige teave taganemisõiguse kasutamise tingimuste kohta – Taganemisavalduse vorminõuded – Taganemisõiguse aegumine – Kindlustusvõtja „tarbija“ staatuse olulisus

Kohtuasjas C-20/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Oberlandesgericht Wieni (liidumaa kõrgeim kohus Viinis, Austria) 20. detsembri 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 15. jaanuaril 2019, menetluses

kunsthaus muerz gmbh

versus

Zürich Versicherungs AG,

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja president L. S. Rossi (ettekandja), kohtunikud J. Malenovský ja F. Biltgen,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– kunsthaus muerz gmbh, esindja: *Rechtsanwalt* D. Koch,

– Zürich Versicherungs AG, esindaja: *Rechtsanwalt* P. Konwitschka,

– Austria valitsus, esindaja: J. Schmoll,

– Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja J. Vláčil,

– Euroopa Komisjon, esindajad: G. Braun ja H. Tserepa-Lacombe,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta direktiivi 2002/83/EÜ elukindlustuse kohta (EÜT 2002, L 345, lk 1; ELT eriväljaanne 06/06, lk 3) artiklite 35 ja 36 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud kunsthaus muerz gmbh ja Zürich Versicherungs AG (edaspidi „Zürich“) vahelises kohtuvaidluses lepingust taganemise õiguse ulatuse üle elukindlustuslepingutes.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 2002/83, mis tunnistati kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiviga 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT 2009, L 335, lk 1), põhjendused 2, 5, 45 ja 52 olid sõnastatud järgmiselt:

„(2) Elukindlustustegevuse alustamise ja jätkamise hõlbustamiseks on oluline kõrvaldada teatavad lahknevused järelevalvet käsitlevate siseriiklike õigusaktide vahel. Selle eesmärgi saavutamiseks ja samal ajal kõigis liikmesriikides kindlustusvõtjatele ja soodustatud isikutele piisava kaitse tagamiseks tuleks kooskõlastada elukindlustusseltsidelt nõutavaid finantsgarantiisid käsitlevad sätted.

[…]

(5) Käesolev direktiiv on seetõttu oluline etapp siseriiklike turgude ühendamisel integreeritud turuks ja seda tuleb täiendada teiste ühenduse vahenditega, et võimaldada kõigil kindlustusvõtjatel pöörduda iga kindlustaja poole, kelle peakontor asub ühenduses ja kes seal tegutseb asutamisõiguse või teenuste osutamise vabaduse alusel, ja tagada neile piisav kaitse.

[…]

(45) Elukindlustuslepingute puhul tuleks kindlustusvõtjatele anda võimalus tühistada leping 14–30 päeva pikkuse tähtaja jooksul.

[…]

(52) Elukindlustuse siseturg pakub tarbijale suuremat ja mitmekesisemat lepinguvalikut. Et tarbija võiks sellest mitmekesisusest ja suurenenud konkurentsist täit kasu saada, peab talle andma kogu vajaliku teabe, mis võimaldab tal valida tema vajadustele kõige sobivama lepingu. Teatamisnõue on veelgi olulisem seetõttu, et lepingute kehtivusaeg võib olla väga pikk. Seetõttu tuleb miinimumsätted kooskõlastada, et tarbija saaks selget ja täpset teavet talle pakutavate toodete põhiomaduste kohta ning organite kohta, kellele võib suunata kõik kindlustusvõtjate, kindlustatud isikute või soodustatud isikute kaebused.“

4 Direktiivi artikli 1 lõike 1 punktis g oli sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

g) *kohustuse liikmesriik* – liikmesriik, kus on kindlustusvõtja alaline elukoht või juhul kui kindlustusvõtja on juriidiline isik, liikmesriik, kus asub selle kindlustusvõtja lepingus käsitletav üksus“.

5 Nimetatud direktiivi artikli 32 lõikes 2 oli sätestatud:

„Kui kindlustusvõtja on füüsiline isik ja tema alaline elukoht on teises liikmesriigis kui liikmesriik, mille kodanik ta on, võivad pooled valida selle liikmesriigi õiguse, mille kodanik ta on.“

6 Sama direktiivi artiklis 35 oli sätestatud:

„1. Liikmesriigid näevad ette, et kindlustusvõtja, kes sõlmib individuaalse elukindlustuslepingu, võib lepingu tühistada 14–30 päeva jooksul alates ajast, kui talle lepingu sõlmimisest teatati.

Kindlustusvõtja teade lepingu tühistamise kohta vabastab ta kõigist edasistest lepingu põhjal tekkivatest kohustustest.

Muud lepingu tühistamise õiguslikud tagajärjed ja tingimused määratakse kindlaks artikli 32 kohaselt lepingu suhtes kohaldatava õiguse alusel, eelkõige kindlustusvõtjale lepingu sõlmimisest teatamise korra puhul.

2. Liikmesriigid ei pea kohaldama lõiget 1 lepingute suhtes, mille kestus on kuni kuus kuud, ega juhul, kui kindlustusvõtja oma seisundi või lepingu sõlmimise asjaolude tõttu seda erilist kaitset ei vaja. Liikmesriigid täpsustavad oma eeskirjades juhud, kui lõiget 1 ei kohaldata.“

7 Direktiivi 2002/83 artikli 36 lõikes 1 oli ette nähtud:

„Enne elukindlustuslepingu sõlmimist tuleb kindlustusvõtjale teatavaks teha vähemalt III lisa punktis A loetletud teave.“

8 Kõnealuse direktiivi III lisa punkti A alapunkti a.13 kohaselt kuulub „Järelemõtlemisaja kohaldamise kord“ sellise kohustusi puudutava teabe hulka, mis tuleb enne lepingu sõlmimist kindlustusvõtjale teatavaks teha.

Austria õigus

9 Kindlustustegevuse seaduse (Versicherungsvertragsgesetz) redaktsiooni, mis on kohaldatav põhikohtuasjas kõne all olevale lepingule, §-s 165a on sätestatud:

„(1) Kindlustusvõtjal on õigus lepingust 30 päeva jooksul alates lepingu sõlmimisest taganeda. Kui kindlustusandja on andnud ajutise kindlustuskaitse, siis on tal õigus nõuda selle eest selle kestusele vastavat makset.

(2) Kui kindlustusandja ei ole täitnud kohustust teatada oma aadress […], siis ei hakka lõikes 1 nimetatud taganemise tähtaeg kulgema enne, kui kindlustusvõtjale on see aadress teada.

(3) Eelmised lõiked ei ole kohaldatavad grupikindlustuslepingutele ja lepingutele, mille kehtivusaeg on maksimaalselt kuus kuud.“

10 Kindlustustegevuse järelevalve seaduse (Versicherungsaufsichtsgesetz) redaktsiooni, mis on kohaldatav põhikohtuasjas kõne all olevale lepingule, §-s 9a on ette nähtud:

„(1) Kindlustuslepingu sõlmimisel Austrias esineva riski vastu tuleb kindlustusvõtjale enne seda, kui ta avaldab tahet lepingu sõlmimiseks, edastada kirjalikult järgmine teave:

1. kindlustusettevõtja nimi, asukoha aadress ja õiguslik vorm, vajaduse korral samad andmed ka selle filiaali kohta, mille kaudu kindlustusleping sõlmitakse, […]

[…]

6. asjaolud, mille esinemisel võib kindlustusvõtja kindlustuslepingu tühistada või sellest taganeda. […]

[…]

(3) Kui lepingu sõlmimise laadi tõttu ei ole võimalik kindlustusvõtjat enne seda, kui ta avaldab tahet lepingu sõlmimiseks, kirjalikult teavitada, siis täidetakse teavitamise kohustus sellega, et kindlustusvõtjale antakse asjaomane teave hiljemalt koos kindlustuspoliisiga.

(4) Lõike 1 punkti 1 kohased andmed peavad nähtuma nii kindlustuspakkumusest kui ka kindlustuspoliisist ja kõikidest muudest kindlustuskaitset andvatest dokumentidest. […]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

11 kunsthaus muerz on Austria õiguse alusel asutatud äriühing. Ta sõlmis 27. aprillil 2005 kindlustusvõtjana Zürichiga elukindlustuslepingu.

12 Lepingu sõlmimiseks esitatud pakkumuse kaudu sai kunsthaus muerz teabe, et lepingust taganemise avaldus peab olema esitatud kirjalikult.

13 kunsthaus muerz esitas 9. oktoobril 2017 lepingust taganemise avalduse. Ta väitis seejuures, et nimetatud teave oli ekslik, kuna taganemisõiguse kasutamiseks oli vaja täita vorminõue, mida kohaldatavas liikmesriigi õiguses ei ole tegelikult ette nähtud. Kuna taoline teave ei saanud käivitada direktiivi 2002/83 artiklis 35 sätestatud järelemõtlemisaja kulgemist, on see tähtaeg ajaliselt piiramatu.

14 Zürich jättis avalduse rahuldamata põhjendusel, et ta ei olnud kohustatud kunsthaus muerzi teavitama selleks, et järelemõtlemisaeg hakkaks kulgema. Kõnealune teave oli nimelt mõeldud üksnes tarbijast kindlustusvõtjale, mitte aga ettevõtjast kindlustusvõtjale.

15 kunsthaus muerz esitas seepeale Handelsgericht Wienile (Viini kaubanduskohus, Austria) hagi nõudega maksta tagasi kindlustusmaksed ja tasuda seadusjärgset intressi 4% aastas.

16 Nimetatud kohus jättis hagi 13. augusti 2018. aasta otsusega rahuldamata põhjendusel, et kui kindlustusvõtja on ettevõtja, siis ei saa taganemisõiguse kohta äärmisel juhul eksliku teabe andmine kaasa tuua ajaliselt piiramatut taganemisõigust, kuna selline tähtajatu taganemisõigus põhineb tarbija õiguste kaitsel.

17 kunsthaus muerz esitas selle otsuse peale apellatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule ja väitis muu hulgas, et Euroopa Liidu õiguses ei tehta sõnaselget vahet selle alusel, kas kindlustusvõtja on tarbija või mitte, mistõttu igale elukindlustuslepingu sõlminud kindlustusvõtjale tuleb anda õigus lepingust samadel tingimustel taganeda.

18 Zürich on seevastu seisukohal, et käesoleval juhul on kindlustusvõtjat taganemisõigusest nõuetekohaselt teavitatud ning et pelk kirjaliku vormi nõude mainimine selle õiguse kasutamisel – mis on pealegi kasulik kindlustusvõtjale endale ja tagab õiguskindluse – ei muuda esitatud teavet veel ekslikuks. Kui kindlustusvõtja on ettevõtja, siis lõpeb taganemistähtaeg igal juhul, sõltumata vastava teabe esitamisest. Liidu õiguses ette nähtud taganemisõiguse mõte ja eesmärk on nimelt üksnes tarbijate kaitse.

19 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb siinkohal 19. detsembri 2013. aasta kohtuotsuse Endress (C-209/12, EU:C:2013:864) järelduste ulatuses.

20 Nimetatud otsuses sedastas Euroopa Kohus, et nõukogu 8. novembri 1990. aasta teise direktiivi 90/619/EMÜ otsese elukindlustusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta, millega nähakse ette sätted teenuste osutamise vabaduse tegeliku kasutamise hõlbustamiseks ja muudetakse direktiivi 79/267/EMÜ (EÜT 1990, L 330, lk 50), mida on muudetud nõukogu 10. novembri 1992. aasta direktiiviga 92/96/EMÜ (EÜT 1992, L 360, lk 1), artikli 15 lõiget 1 tuleb koosmõjus nõukogu 10. novembri 1992. aasta direktiivi 92/96/EMÜ otsese elukindlustusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta ning millega muudetakse direktiive 79/267/EMÜ ja 90/619/EMÜ (kolmas elukindlustusdirektiiv) (EÜT 1992, L 360, lk 1) artikliga 31 – sätteid, mis on sisuliselt üle võetud direktiivi 2002/83 artiklitesse 35 ja 36 – tõlgendada nii, et sellega on vastuolus selline liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt lõpeb kindlustusvõtja taganemisõigus hiljemalt üks aasta pärast esimese kindlustusmakse tasumist, kui teda ei ole taganemisõigusest teavitatud.

21 Eelotsusetaotluse esitanud kohus juhib aga tähelepanu sellele, et taolise lahenduse leidmiseks tugines Euroopa Kohus eelkõige teise direktiivi 90/619 põhjendusele 23, mis on sisuliselt üle võetud direktiivi 2002/83 põhjenduses 52, ning kohtupraktikale, mis puudutab iga tarbija käsutuses olevat taganemisõigust vastavalt nõukogu 20. detsembri 1985. aasta direktiivile 85/577/EMÜ tarbija kaitsmise kohta väljaspool äriruume sõlmitud lepingute korral (EÜT 1985, L 372, lk 31; ELT eriväljaanne 15/01, lk 262), ja eeskätt 13. detsembri 2001. aasta kohtuotsusele Heininger (C-481/99, EU:C:2001:684).

22 Eelkõige võttis Euroopa Kohus arvesse asjaolu, et kindlustusvõtja on võrreldes kindlustusandjaga nõrgemas olukorras ja see on analoogiline olukorraga, milles on tarbija väljaspool äriruume lepingut sõlmides. Selle põhjuseks on asjaolu, et kindlustuslepingud on õiguslikult keerukad finantstooted, mis võivad üksteisest märkimisväärselt erineda, olenevalt sellest, kes on neid pakkuv kindlustusandja, ja toovad endaga kaasa olulisi rahalisi kohustusi, mis kestavad potentsiaalselt väga kaua.

23 Käesolevas asjas ei ole kunsthaus muerz „tarbija“. Olgugi et liidu õiguses puudub mõiste „tarbija“ ühtne määratlus, nähtub enamikust asjaomastest õigusaktidest, et tarbija on nimelt füüsiline isik, kes ei tegutse turul kutse- või majandustegevuse raames, vaid seega üksnes isiklikel eesmärkidel.

24 Neil asjaoludel otsustas Oberlandesgericht Wien (liidumaa kõrgeim kohus Viinis, Austria) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivi 2002/83 – eelkõige selle artikleid 35 ja 36 – tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette, et olenemata taganemisõiguse kohta enne lepingu sõlmimist (õige) teabe andmisest lõpeb taganemistähtaeg 30 päeva pärast lepingu sõlmimist, on viidatud artiklitega vastuolus (ka juhul), kui kindlustusvõtja ei ole tarbija?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

25 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma küsimusega sisuliselt teada, kas direktiivi 2002/83 artikleid 35 ja 36 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt ka siis, kui kindlustusvõtja ei ole tarbija, hakkab tähtaeg elukindlustuslepingust taganemise õiguse

kasutamiseks kulgema selle lepingu sõlmimise kuupäevast, isegi kui teave selle taganemisõiguse kasutamise tingimuste kohta, mille kindlustusettevõtja edastab kindlustusvõtjale, sisaldab vorminõuet, mida ei ole sellele lepingule kohaldatavas liikmesriigi õiguses tegelikult ette nähtud.

26 Kõigepealt tuleb juhtida tähelepanu sellele, et Euroopa Kohtul on juba olnud võimalus selgitada, et direktiivi 2002/83 artikleid 35 ja 36 tuleb tõlgendada nii, et tähtaeg elukindlustuslepingust taganemise õiguse kasutamiseks hakkab kulgema alates hetkest, mil kindlustusvõtjat teavitatakse lepingu sõlmimisest, isegi kui kindlustusvõtjale kindlustusettevõtja edastatud teabes on viidatud vorminõuetele, mida tegelikkuses ei ole selle lepingu suhtes kehtivas riigisiseses õiguses või kõnealuse lepingu tingimustes ette nähtud, niivõrd kuivõrd sellise teabega ei võeta kindlustusvõtjatelt võimalust kasutada oma taganemisõigust sisuliselt samadel tingimustel kui need, mis oleksid esinenud, kui teave oleks olnud õige. Lähtudes üldhinnangust, mille puhul võetakse eelkõige arvesse riigisisest õiguslikku raamistikku ja põhikohtuasja asjaolusid, tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtul hinnata, kas kindlustusvõtjale edastatud teabes sisalduv viga võtab viimaselt sellise võimaluse (vt selle kohta 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Rust-Hackner jt, C-355/18–C-357/18 ja C-479/18, EU:C:2019:1123, punkt 82).

27 Esitatud küsimusele vastamiseks tuleb seega kontrollida, kas direktiivi artiklite 35 ja 36 selline tõlgendus sõltub sellest, kas kindlustusvõtja on tarbija.

28 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb liidu õiguse sätte tõlgendamisel arvestada mitte üksnes selle sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusakti eesmärke, mille osa säte on (19. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, punkt 34; 16. novembri 2016. aasta kohtuotsus Hemming jt, C-316/15, EU:C:2016:879, punkt 27, ja 25. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, punkt 30).

29 Alustuseks tuleb aga nentida, et direktiivi 2002/83 artiklite 35 ja 36 sõnastus ega ka põhjenduse 45, mis teavitab artiklis 35 sätestatud taganemisõigusest, sõnastus ei tee kindlustusvõtjate vahel vahet selle alusel, kas nad on tarbijad või mitte.

30 Järgmiseks tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus on nähtavasti seisukohal, et kunsthaus muerz ei saa olla tarbija, kuna tegemist on juriidilise isikuga, kuid tarbija saab olla üksnes füüsiline isik. Ilma et oleks vaja otsustada mõiste „tarbija“ ulatuse üle liidu õiguses, piisab esitatud küsimusele vastamiseks aga, kui rõhutada, et vähemasti direktiivi 2002/83 artikli 35 kontekstist nähtub, et kindlustusvõtja selle sätte tähenduses võib olla nii füüsiline kui ka juriidiline isik.

31 Esiteks on direktiivi artikli 1 lõike 1 punktis g määratletud nimelt „kohustuse liikmesriik“ kui „liikmesriik, kus on kindlustusvõtja alaline elukoht või juhul kui kindlustusvõtja on juriidiline isik, liikmesriik, kus asub selle kindlustusvõtja lepingus käsitletav üksus“.

32 Teiseks on direktiivi artikli 32 lõikes 2 sätestatud, et üksnes siis kui kindlustusvõtja on füüsiline isik ja tema alaline elukoht on teises liikmesriigis kui liikmesriik, mille kodanik ta on, võivad pooled valida selle liikmesriigi õiguse, mille kodanik ta on.

33 Lisaks on direktiivi artikli 35 lõikes 2 antud liikmesriikidele võimalus piirata kõnealust kaitset, „kui kindlustusvõtja oma seisundi või lepingu sõlmimise asjaolude tõttu seda erilist kaitset ei vaja“. Seega on direktiivis sätestatud kaitsega hõlmatud tingimata kõik kindlustusvõtjate kategooriad, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid kasutavad seda võimalust, näiteks välistades sellise kaitse ettevõtjatest kindlustusvõtjate puhul. Nimetatud lõike 2 kohaselt peaks selline piirang olema siiski ette nähtud lepingule kohaldatavas liikmesriigi õiguses, mida antud juhul Austria õiguse osas peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

34 Lõpuks kinnitab direktiivi 2002/83 artiklite 35 ja 36 taolist tõlgendust direktiivi eesmärk, mis on ära toodud eelkõige direktiivi põhjendustes 2 ja 5, mille kohaselt see eesmärk on tagada kõigis liikmesriikides kindlustusvõtjatele ja soodustatud isikutele piisav kaitse ja võimaldada kõigil kindlustusvõtjatel pöörduda iga kindlustaja poole, kelle peakontor asub Euroopa Liidus.

35 Vahetegemine kindlustusvõtjate isiku alusel ja eelkõige selle alusel, kas nad on „tarbijad“ või mitte, oleks nimelt nende eesmärkidega vastuolus, sest see tähendaks direktiiviga 2002/83 tagatud kaitse piiramist.

36 Direktiivi 2002/83 artiklite 35 ja 36 taolist tõlgendust ei saa vastupidi Zürichi seisukohale seada kahtluse alla seetõttu, et direktiivi põhjenduses 52 kasutatakse mõistet „tarbija“. See põhjendus ei anna nimelt mingit alust järeldada, et taganemisõigust puudutava teabe vajadus on kohaldatav üksnes neile kindlustusvõtjatele, kes on tarbijad.

37 Sama kehtib ka viidete kohta tarbijatele Euroopa Kohtu 19. detsembri 2013. aasta otsuses Endress (C-209/12, EU:C:2013:864), milles Euroopa Kohus otsustas, et kuna kindlustusvõtja ei ole saanud taganemisõiguse kohta mingit teavet, ei saa selle õiguse kasutamiseks ette nähtud õigust lõpetav tähtaeg kulgema hakata.

38 Sellele järeldusele jõudmiseks tugines Euroopa Kohus küll ühest küljest direktiivi 90/619 põhjendusele 23, mis vastab sisuliselt direktiivi 2002/83 põhjendusele 52, ning kandis teisest küljest kindlustusalastele sätetele üle kaalutlused 13. detsembri 2001. aasta otsusest Heininger (C-481/99, EU:C:2001:684), mille ese oli eelotsusetaotlus, mis puudutas direktiivi 85/577 tarbija kaitsmise kohta väljaspool äriruume sõlmitud lepingute korral (vt selle kohta ka 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Rust-Hackner jt, C-355/18–C-357/18 ja C-479/18, EU:C:2019:1123, punkt 63).

39 Siiski tuleb nentida, et nagu nähtub 19. detsembri 2013. aasta kohtuotsuse Endress (C-209/12, EU:C:2013:864) punktidest 28 ja 29, põhines kindlustusvõtjate ja tarbijate vaheline võrdlus nimetatud Euroopa Kohtu otsuses üksnes nende lepingulise olukorra ühistel aspektidel, nimelt riskidel, mis on seotud kindlustuslepingu sõlmimisega ilma liidu õiguses sätestatud nõuetele vastava teabe esitamiseta, ning riskidel, mis on seotud asjaoluga, et kindlustusvõtja on võrreldes kindlustusandjaga nõrgemas olukorras, arvestades ühest küljest seda, et kindlustuslepingud on õiguslikult keerukad finantstooted, ja teisest küljest seda, et nad toovad endaga kaasa olulisi rahalisi kohustusi, mis kestavad potentsiaalselt väga kaua. Ei saa lähtuda sellest, et need asjaolud ei saa esineda kindlustusvõtjate puhul, kes ei ole tarbijad.

40 Liikmesriigi kohus peab küsimust, kas kindlustusvõtja on tarbija või mitte, võtma siiski arvesse, kui ta üldhinnangu alusel, mis hõlmab eelkõige riigisisest õiguslikku raamistikku ja põhikohtuasja asjaolusid, kontrollib, nagu käesoleva otsuse punktis 26 kirjeldatud, kas kindlustusvõtjale edastatud teabes sisalduv viga võtab viimaselt võimaluse kasutada taganemisõigust sisuliselt samadel tingimustel kui need, mis oleksid esinenud, kui teave oleks olnud õige.

41 Kõikidest eeltoodud kaalutlustest lähtudes tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 2002/83 artikleid 35 ja 36 tuleb tõlgendada nii, et need on kohaldatavad ka kindlustusvõtjale, kes ei ole tarbija, ning et nendega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt tähtaeg elukindlustuslepingust taganemise õiguse kasutamiseks hakkab kulgema selle lepingu sõlmimise kuupäevast, isegi kui teave selle taganemisõiguse kasutamise tingimuste kohta, mille kindlustusettevõtja edastab kindlustusvõtjale, sisaldab vorminõuet, mida ei ole sellele lepingule kohaldatavas liikmesriigi õiguses tegelikult ette nähtud, tingimusel, et selline teave ei võta kindlustusvõtjalt võimalust kasutada seda õigust sisuliselt samadel tingimustel kui need, mis oleksid esinenud, kui teave oleks olnud õige. Liikmesriigi kohus peab üldhinnangu alusel, mis hõlmab eelkõige riigisisest õiguslikku raamistikku ja põhikohtuasja asjaolusid, sealhulgas küsimust, kas kindlustusvõtja on tarbija või mitte, kontrollima, kas kindlustusvõtjale edastatud teabes sisalduv viga võtab viimaselt selle võimaluse.

Kohtukulud

42 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta direktiivi 2002/83/EÜ elukindlustuse kohta artikleid 35 ja 36 tuleb tõlgendada nii, et need on kohaldatavad ka kindlustusvõtjale, kes ei ole tarbija, ning et nendega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt tähtaeg elukindlustuslepingust taganemise õiguse kasutamiseks hakkab kulgema selle lepingu sõlmimise kuupäevast, isegi kui teave selle taganemisõiguse kasutamise tingimuste kohta, mille kindlustusettevõtja edastab kindlustusvõtjale, sisaldab vorminõuet, mida ei ole sellele lepingule kohaldatavas liikmesriigi õiguses tegelikult ette nähtud, tingimusel, et selline teave ei võta kindlustusvõtjalt võimalust kasutada seda õigust sisuliselt samadel tingimustel kui need, mis oleksid esinenud, kui teave oleks olnud õige. Liikmesriigi kohus peab üldhinnangu alusel, mis hõlmab eelkõige riigisisest õiguslikku raamistikku ja põhikohtuasja asjaolusid, sealhulgas küsimust, kas kindlustusvõtja on tarbija või mitte, kontrollima, kas kindlustusvõtjale edastatud teabes sisalduv viga võtab viimaselt selle võimaluse.

Allkirjad